

*biz de az değildik
dediğime bakma pek azdık
ufacık çaresiz ve çocuk
yıldızlara saygısız çok bilmişlerden
dünyayı dinledik*

19

Uğur son günlerde pek çok işi takip etmekten yorgun düşmüştü. Öğleden sonrayı da kendini kınayarak geçirince, hava kararırken uğrayan Ekrem'in meyhaneye gitme teklifini reddetmedi. Onunla şöyle enine boyuna konuşmaya epeydir ihtiyaç duyuyordu çünkü bu hayatta, bazen sadece ve sadece bir dostun sohbetinde eriyebilecek sertlikte sıkıntılar olduğunu biliyordu.

Sohbetin nasıl seyredeceğini bilmesine de Ekrem'le dertleştiğinde bir kırılma anı yaşayacağını hissedebiliyordu. Bu nedenle en dipteki masaya geçtiler ve Uğur duvara bakan tarafa oturdu. Görüş alanında başka insan olsun istemiyordu.

Mezeler eşliğinde ilk kadehleri bittiğinde, Uğur arkadaşının dede olma sevinciyle biraz gevşemişti. Yaklaşık kırk dakikadır, henüz bir aylık torun Melis'in nasıl bir mucize olduğunu dinliyordu. Ekrem karısı Şehnaz'la iki günde bir İzmir'e gidiyor, hatta bazı geceler orada kalıyordu.

"Biraz daha geçsin, gelin biraz daha toplansın kendini, buraya da gelirler, sen de görürsün güzel kızımı," dedi adam.

Uğur gülümsedi. "Aysel dükkânın işleri arasında bile hatırlatıp durdu bir hafta sonu İzmir'e beraber gidelim diye. Nişan, düğün, bebek görme, hiç ihmal etmez biliyorsun."

Ekrem sevindi. "Tamam, ben Şehnaz'a söylerim, şöyle bir akşamüzeri hep beraber gideriz. Bir görün boncuk gözlü kızımın tatlılığını. Öyle tatlı ki Uğur! Bu torun denen şey, dede olmak, bambaşka bir şeymiş. Şehnaz şimdye kadar aldığım sıfatlar içinde en güzeli babaannelik diyor, darısı başınıza."

Uğur düşünceli bir gülümsemeyle kadehini kaldırdı. "Yok be Ekrem, o biraz zor işte!"

"Neden zor olsun arkadaş, Taylan da hep bekâr kalmayacak, bir gün o da evlenecek."

Uğur rakısından bir yudum aldıktan sonra oğlunun oturduğu şehri değiştirmesinden bahseder gibi sakin bir ses tonuyla, "Taylan gey," dedi. Ekrem on saniye kadar konuşmadan ve kıpırdamadan yüzüne bakınca detay verme ihtiyacı hissetti. "Geymiş yani. Birkaç ay önce öğrendik biz de." Arkadaşı hâlâ bir şey demeden yüzüne bakmaya devam ediyordu. Uğur onun bakışlarından hiçbir anlam çıkaramadı. Aslında bunu ona söylediğinde arkadaşının ne tepki vereceğini hayal etmeye çalışmış ama farklı cinsel yönelimler hakkında daha evvel hiç konuşmadıkları için bir tahminde bulunamamıştı. Aralarındaki sessizliğin uzamasından sıkıntı duyarak sordu: "Eee bir şey demeyecek misin bu konuda?"

Ekrem gülümsemeye çalışarak ve ifadelerinin arasına birkaç saniyelik boşluklar bırakarak konuştu. "Tabii... İı... Oluyor öyle... Bu şey yani... Var öyle... Duyuyoruz yani... Oluyor... Var olan şeyler..." Uğur kahkahayı basınca, ağzından çıkanları duyup o da gülmeye başladı.

Sonraki bir saat boyunca yemek yerlerken Uğur her şeyi baştan sona özetledi. Ekrem o zaman, bu duruma en az onun kadar şaşırıldığını anladı. Doğduğu günden beri tanıdığı Taylan'ın gey olduğunu hiç anlamamıştı ve kırk yıl düşünse aklına gelmezdi.

Bir süre konuşmadan yemek yediler. Uğur *Şevval Sam*'in söylediği *Bir Fırtına Tuttu Bizî* parçasına eşlik ederken Ekrem onun düşüncelerinin çoktan Meriç'e kaydığını hissetse de sıkıntısını dile getirmeden edemedi. "Bu kadar zamandır neden söylemedin bana Uğur?"

Arkadaşı omzunu silkti. "Bu durumu anlamak, sindirmek ve kabullenmek bu kadar zamanımı aldı diyeyim kısaca. Üstelik... Dedim ya, çok kısa bir zaman sonra Meriç öldü. Karman çorman oldum."

"Anlıyorum... Eee? Meriç'in defterini okumaya devam mı?"

Uğur bu soruyu bekliyormuş gibi, "Ara ara..." dedikten sonra çözüldü. Birkaç aydır içinde biriken ne var ne yoksa döktü. Okuduklarını, pişmanlıklarını, Meriç'le son görüşmesini, sonraki

mutluluğunu, ölümle gelen kederi, Mecnun’la sohbetini, her gün zihnine çöreklenen düşünceleri ve kederini anlattı, anlattı, anlattı. En sonunda kendini nasıl ‘Uğur Nobel’ olarak hissettiğini açıklayıp nihayet sustu.

Ekrem konuşmaya başlamadan önce arkadaşını gülümsemesiyle kucakladı. “Biliyorsun ben kıskanç bir adam değilim ama bazen sana çok gıpta ediyorum.”

Bu sözlere şaşırın Uğur gülümsedi. “Hıh. Neden? Acı çekmeyi güzel bir şey mi sanıyorsun? Acı çekmek matah bir şey değil be Ekrem! Neyime gıpta ediyorsun?”

Adam omzunu silkti. “Gerçekten yaşamana gıpta ediyorum.” Arkadaşı ona şaşkın şaşkın bakarken açıklamasını sürdürdü. “Düşünsene, aynı yaşta, sen gerçekten aşkı yaşadın be Uğur! Tamam acı çekiyorsun, pişmanlıkların var, hatalar yaptın ama düşünsene sen şöyle bir kanat takıp havalanma durumuna geldin. Sen konuşurken, uzaya gitmek gibi herhalde diye düşünmeden edemedim. Mecnun’un söylediklerine katılıyorum, çektiğin acının bir kısmını zihnin üretiyor olabilir, acıseverlik var bizde kabul edelim. Fakat bir kısmı gerçek. Olsun! Olsun anasını satayım! Bir o kadar da mutlu oldun! Yaşadın işte, gerçekten yaşadın!”

Uğur gülümseyerek araya girdi. “Sen yaşamadın mı? Daha demin anlatıyordun dede olmanın ne kadar harika bir şey olduğunu.”

Ekrem’in gözünün önüne torunu gelince, neşe kelimesi sözlükten fırlayıp yüzüne yerleşti. “O da başka bir sevinç! Başka bir mutluluk! Ama ne bileyim, o sana başkaları tarafından verilen bir mutluluk. Genetik bir olay sonuçta. Nasıl evlendik biliyorsun, sen de ben de! Analar babalar beğendi biz aldık. Şehnaz’ı çok severim ve sayarım biliyorsun ama ben böyle bir aşk yaşamadım arkadaş! Bilmiyorum işte! Sen anlatırken öyle hayran hayran dinledim yine. Yıllar önce de öyle dinlerdim. Hep öyle dinledim çünkü sen kendini ah bir görebilsen! Sen ne zaman Meriç’ten bahsetsen canın havalanıyor, görüyorum arkadaş! Meriç yaşarken de öyleydi. Öldü yine öyle! Daha neyi dert ediyorsun be Uğur? Canın uçmayı bilmiş, sen daha ne istiyorsun? Hep uçamıyorum diye mi kederleniyorsun? Bizim canımız hep yere bastı ya arkadaş, biraz da şu dünyadaki şansını gör! Uğur Nobelmiş! Kendini kınamayı, suçlamayı, pişmanlık duymayı bir bırak artık yaaa!”

Bu sözler, Uğur’un haftalardır kaşındığı, kabuk bağlamasını diye kanatmaktan hoşlandığı yaraya mentollü merhem etkisi yaptı. Meriç’in defterinde okuduğu ‘aşk olmak’ kavramını, Mecnun’un birkaç kez vurguladığı ‘o duygu sende’ ifadelerini idrak etti ve müthiş bir rahatlama hissetti.

Kedere sarılırken olduğu gibi, kederken sıyrılrken de hayat insana bazı küçük oyunlar oynar. Uğur’a da oynadı. Nedendir bilinmez, o ana kadar hafif tonda çalan müziğin birden sesi yükseldi. Uğur kadehinden bir yudum daha aldı. Uzun süredir yaşadığı ruh-beden uyumsuzluğunun sona ermekte olduğunu hissediyordu. İşte şimdi! Şimdi, burada, dostuyla ettiği sohbet sayesinde, alkolle gevşeyen bedeni yumuşacık bir çorap gibi ruhunu tam olarak sarmıştı. Ne ruhu bol ne de bedeni dardı artık... Bestesi Kaptanzâde Ali Rızâ Bey’e, güftesi Ömer Bedrettin Uşaklı’ya ait eseri, oturduğu yerden *Tolga Çandar* ve *Seza Kırgız*’la beraber söylemeye başladı. *Eğilmez başım gibi... Gökler bulutlu efem... Dağlar yoldaşın gibi... Sana ne mutlu efem... Oyna yansın cepkenin... Yansın güneşten tenin... Gün senin şenlik senin... Bayramın kutlu efem...*

Meriç lise yıllarından süzülüp karşısına geçmişti çoktan. Gökyüzünün turuncuya boyandığı bir akşamüzeri, eski radyonun sesi dalgalara karışırken, sakince dinleyip mırıldandıktan sonra zeybek oynamaya çalıştıkları anlardaydı şimdi. Tam olarak neredelerdi? Büyük Deniz’in karşı kıyısı mıydı acaba? Ne fark ederdi ki? Meriç yeşil minik çiçekli beyaz elbisesi içinde, bu hicaz şarkıda zeybek oynamaya çalışıyordu işte! Ona uyum sağlamaya çalışmak en iyisi değil miydi?

Ekrem arkadaşının kimseye aldırılmadan ayağa kalkıp zeybek oynamasını izlemeye başladı. Yanaklarından süzülen yaşlar, aslında mutluluğun kendine yer açmaya çalışması mıydı?

Uğur zamandan kurtulmuştu. Pili radyodan yükselen *Zeki Müren*’in sesi *Tolga Çandar*’ın sesine karışırken, o sadece Meriç’in sesini duyuyordu. *Çoban yıldızı gibi... Kalbime aktın efem... Bir yaz güneşi gibi... İçime doğdun efem... Oyna yansın cepkenin... Yansın güneşten tenin... Gün senin şenlik senin... Bayramın kutlu efem...*

Vakit gece yarısını geçtikten sonra eve gitti. İçini kaplayan ve zihnine de yansıyan duyguyu tanıdı: Huzur...

Meriç’le zeybek oynayarak vedalaşmış ve bu veda anında kendine yüklenmeyi ilelebet bırakmıştı. Bunu iliklerinde hissediyordu. Ekrem’in söyledikleri kulaklarında çınladı: “Bak senin ezberlemen normal ama bir kez söyledin, ben de ezberledim: *O kadar mutluyum ki ben! Taşıyorum! Tam şu anda aşkı taşıyorum Lâl! Bu hayattan daha fazlasını istemek kimseye yakışmaz... O geldi ve bana çocukluğumu geri verdi.* Bu satırlar sana yazılmış Uğur! Bundan güzel bir affedilme hikâyesi varsa da ben duymadım arkadaş! Daha ne istiyorsun? Sen de geçmişteki hatalarından pişmanlık duymaktan kurtul artık! Sizin aşkınız üzerine gözyaşı dökülecek bir aşk değildi, siz ikiniz çocuk gülücüğü gibiydiniz hep.”

Uğur pijamalarını giyerken gülümseyerek arkadaşının cümlesini tekrar etti: *Sizin aşkınız üzerine gözyaşı dökülecek bir aşk değildi, siz ikiniz çocuk gülücüğü gibiydiniz hep.* Ekrem böyle beylik laflar etmezdi genelde, ancak çok kızınca çıkardı böyle şeyler ağzından. Artık nasıl görünüyorsam gözüne, nasıl delirttiysem adamı bu akşam şair kesildi başıma, diye düşünerek güldü. Aysel’i rahatsız etmemeye çalışarak yatağa süzüldü ve yorganı üzerine çekip, haftalardır kendisini bağırta, rahat rahat on dakika bile uyutmayan gazından nihayet kurtulmuş bir bebek gibi mışıl mışıl uyudu.

*

Ece yastığın altına koyduğu telefonu alıp saate baktı: 04.17. Kendine çok kızdı. Saatlerdir Maral’ın sözlerini düşünerek kafasının içinde başlayan huzursuzluk, pek çok başka düşüncenin birbirini izlemesiyle tam bir işkenceye dönüşmüştü. Erkenden yatmış ama saatlerdir uykuya dalamamıştı. Oysa Maral’ı görmeye gitmeden önce ne kadar da mutluydum, diye geçirdi aklından.

Akşam Mecnun arayınca ona keyifsiz hissettiğini, belki de grip olduğunu söylemişti. Adam da hemen, “Tamam sen yat dinlen,” demiş ve bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormuştu. İstemsizce bu ilişkiden geri çekilme kararı alan Ece, ona birkaç gün seraya gelmeyeceğini söylemişti. Hava yağışlı olduğu için birkaç gün İzmir’e gitmeyecek olan Mecnun ise buna hayıflanmış, “Demek çiçeklerimle yalnız kalacağım, olsun, sen kendini iyi hissetmeden sakın gelme, ben serayı hallederim. Yarın uğrarım Sevinç teyzeme, selam söyle, hadi size iyi akşamlar,” diyerek telefonu kapamıştı.

Ece sol tarafına dönüp, duvara vuran ışığa sabit bir şekilde bakmayı denedi. Bu şekilde belki uykuya dalabilir, yorgun düştüğü bu depresif geceyi atlatabilirdi. Saatlerdir zihninden geçen sorunları, yatakta döne döne o kadar çok düşünmüştü ki... Mecnun’la ilişkisi başlı başına bir sorundu çünkü hoşuna gitmese de Maral’a hak veriyordu. Beraberlikleri başlayalı haftalar olsa da adam bir kere bile ‘seni seviyorum’ dememiş, geleceğe dair hiçbir imada bulunmamıştı. Gerçi Maral’la konuşmadan önce bunlar sorun değil gibiydi ama bunun tek sebebi bu konuları sorun olarak görmemesiydi. Oysa artık düşünme zamanıydı. Ancak sorunları düşünerek çözmeye çalışmak, insanın kendisine işkence etmesinden başka ne işe yarardı ki?

Bir ucuna annesiyle babasını, bir ucuna kendisini, bir ucuna da Mecnun’la geleceğini koyduğu üçgeni çizmiş ve içinde sıkışıp kalmıştı. Sorunlarını konuşabildiği ve anlayışlı diye nitelendirebileceği bir annesiyle babasının olmasını, şimdiye kadar hep bir şans olarak görmüştü. Ancak şimdi fark ediyordu ki, bu şans ‘onlarla hemfikir olduğu sürece’ geçerliydi. Kırşehir’de lisede tanışıp birbirini seven Alevi babasıyla Sünni annesinin evliliği zorluklarla, sıkıntılarla gerçekleşmiş ve iki tarafın da ailesi birbirinden hep uzak durmuştu.

Annesi ve babasında en sevdiği özellik, insanlar konusunda ayrımcılık yapmamalarıydı. Babasının tek bir kırmızı çizgisi vardı: Bir insan Allah’a inanmıyorsa ondan uzak durmak gerek. Ece bu yaşına kadar bu fikre gönülden katılmıştı. Hem okul yıllarında hem de çalışırken ateist arkadaşları olmuş ama onlarla ‘tanıdık olmanın ötesinde’ samimiyet kurmamıştı. Şimdi bakınca, Allah’a inanmayan bir insandan her türlü kötülük gelebileceği düşüncesini içselleştirmiş olduğunu görebiliyordu. Mecnun’a olan hisleri bir yana, bunca zamandır ettiği sohbetlerde ona ‘Allah’a inanıyorum’ dedirtememişti. Gerçi onun ateist değil bir agnostik olduğunu düşünüyordu, fakat babası bu farka aldırmazdı. Ona göre bir insanın mutlaka ‘Allah’ın varlığına inanıyorum’ demesi şarttı. Onunla evlenmeye kalksa, babasının kabul etmeyeceğini adı gibi biliyordu. O zaman ne

yapacaktı? Maral bu konuda haklıydı. Kaldı ki babası kabul etse bile, Mecnun evliliği saçma bir toplum kuralı olarak görüyordu. Onunla birlikte bu şekilde daha ne kadar yaşayabilirdi ki?

Mecnun'la bu kadar mutlu olmasam şimdi kalkıp İstanbul'a dönerdim, ne de güzel olurdu, diye düşünür düşünmez, tuhaf bir kurallar zincirine bağlı olduğunu bir kez daha fark etti... Bu öyle bir düzendi ki insan yaşamına devam edebilmek için mutluluktan vazgeçmek zorunda kalabiliyordu. Tam o an zihnindeki ses konuşmaya devam etti: İnsanın mutluluktan vazgeçtiği bir hayat, hayat mıdır?

*

Mecnun ertesi gün öğlene doğru Sevinç'e uğradı. Ece'nin kahvaltıdan sonra tekrar yattığını duyunca içeri girmedi, bir-iki arkadaşını ziyaret ettikten sonra yemek yedi ve öğleden sonra Uğur'un kahvesine gitti. Kahve kalabalıktı. En kuytu köşede beş-altı liseli, bilgisayardan parça seçmeye uğraşıyordu. Mecnun aralarından birini tanıyordu, yanlarına gidip birkaç dakika sohbet etti. Bir müzik grupları olduğunu ve yakında bir yarışmada çalacaklarını öğrendi.

Sobanın yanına gidip biraz ısındı. Etraftaki iki masada okey, bir masada tavla oynanıyordu. Kasaya uğrayıp beş dakika kadar Uğur'la muhabbet etti ve kahve içmek için boş bir masaya oturdu. Hemen solundaki masada, önündeki kitabın satır altlarını çizen Soner'e baktı. Onun bu halini, silahını temizleyip mermi dolduran bir askere benzetti. Eee tabii savaşa hazırlanıyor, diye düşündüğü an Hacı Veysel'in sesini duydu.

Adam, "Selamünaleyküm," diyerek herkesi selamladıktan sonra Soner'in yanına oturdu. Birbirlerine hal hatır sorarlarken çantasından iki kalın kitap da o çıkardı. Hacı amcamın da bombaları hazır, dedi Mecnun içinden. Bu sırada tavla oynanan masadaki oyunu seyreden ama ülke kurtarma muhabbetini her şeyden çok seven Ender de çayını alıp hemen onların masasına ilişti.

Mecnun filmin devamını bilen bir seyirci gibi rahattı. On beş dakika kadar kınadıkları ve hemfikir oldukları farklı şeylerden bahsedecekler, sonra da ulusalcı, muhafazakâr ve sosyalist ideolojiler çarpışacaktı. O da bu sırada kahvesini içecek, Uğur yanına gelirse biraz muhabbet edecek, sonra da seraya dönecekti. İşi yoktu ama eğlenmediği sürece aynı filmi tekrar izlemeyi sevmezdi. Bu ideoloji çarpışmaları ise eğlenceli olmaktan çok uzaktı.

Kahvesini içerken diğer masaların gürültüsünü aşır kulağına çalınan cümleleri takip etti: Havalar iyice bozdu. / Ama zamanı. / Hanım hastalandı. / Benimki de hasta, çarşı pazar işi hep bana kaldı. / Geçmiş olsun ama iyi tarafından bakmak lazım, evin masrafı azalmıştır. / Evet kadınlara harcayacak para olsun! / Paranın da değeri yok ama benim hanım da ekonomiden bihaber. / Hangisinin haberi var ki? / Offf şu gençler de durmadan gülüyor. / Eskiden böyle miydi efendim? Büyüğe saygı vardı, şimdiki ne büyükten anlıyor ne küçükten. / Dolmuşta otobüste her yerde böyleler, ikide bir gülmekten başka işleri yok.

Ortaklıktan zevk aldıkları bu kınama faslı bitince, Hacı Veysel yavaş yavaş konuya girdi ve bir önceki tartışmada referans olarak verdiği kitabı açıp İslamda sosyal hayatın düzenlenmesiyle ilgili bir şeyler okumaya başladı.

Bu fikre itiraz eden Soner, "Sosyal hayat düzenlemesi inançla temellendirilmez," diyerek sosyalizmin çarelerinden bahsetmeye başladı.

Ender ara ara söze karışsa da göz ucuyla Mecnun'u inceliyor ve onu tartışmanın ortasına çekmenin yollarını arıyordu. Şimdiye kadar bunu başaramamıştı ama bunu başarırca, hem bu ciddi tartışma ortamına biraz neşe gelecek, hem de muhtemelen sağlam bir müttefiki olacaktı. Onun kalktığını görünce, "Mecnun nereye, gel şuraya senin de fikrini alalım," dedi.

Genç adam cep telefonunu cebine yerleştirirken gülümseyerek kaşlarını kaldırdı. "İih."

Ender ısrarcıydı. "Hep böyle yapıyorsun ama! Otur şurda memleketin sorunlarıyla ilgili iki fikir de sen beyan et! Hep kaçyorsun!"

Soner eliyle masadaki sandalyeyi işaret ederek, "Buyur Mecnun! Ender haklı, hiç katılmıyorsun konuşmalara! Yine de bıyık altından güldüğünü görmüyorum zannetme!"

Mecnun onların yanında durdu. “Siz bıyık üstüne atış yaptınız da gülmedim mi? Ama nerdeee? Hep aynı şeyler hep aynı şeyler. Emekli sıkıcılığı.”

Diğer masalarda gülüşmeler olunca her halükârda sakin kalma özelliğiyle tartışmalarda haklı çıkma şansının yüksek olduğunu bilen Hacı Veysel, anlayışlı bir baba edasıyla durumun ciddiyetini açıkladı. “Biz burda üç arkadaş memleket meselelerini konuşuyoruz ve birbirimizi saygıyla dinliyoruz. Senin daha renkli fikirlerin varsa neden hiç söylemezsin, neden hiç davetimize icabet etmezsin oğlum?”

Mecnun şöyle bir düşündükten sonra başını eğdi. “Söyleyeceklerimi duymak istemezsiniz Hacı amca, bana güven.”

“Estağfurullah! Bizim her fikre saygımız var.”

“O zaman memleket meseleleri kısmını bir tarafa attım. Siz, üç arkadaş? Birbirinize saygı duyarak konuşuyorsunuz ve birbirinizi dinliyorsunuz?”

Ender hemen cevap verdi. “Evet! Elbette!”

Mecnun başını geriye atarak, “İh,” dedi. “Bir kere en başta durumun adını iyi koyalım. Siz üç arkadaş değilsiniz. Arkadaşlık böyle olmaz.”

Soner buna bozuldu ama belli etmemeye çalışarak, “Allah Allah!” dedi. “Anlat da bilelim arkadaşlık nasıl olur?”

Mecnun uzak köşede kalan ve bazen gülen, bazen hep bir ağızdan konuşarak bilgisayara bakan gençleri gösterdi. “Arkadaşlık öyle olur. Arkadaşlığın yüzde doksanı gülmektir, beraber gülmeyenler beraber ağlayamaz biliyorsunuz. Siz hiç beraber ağladınız mı? İh! Niye? Çünkü beraber kakara kikiri yapmışlığınız yok.”

Hacı Veysel araya girdi. “Fakat biz ciddi meseleler konuşuyoruz, bundan ötürü gülmüyoruz.”

Mecnun kaşlarını kaldırdı. “Hayır, siz arkadaş değilsiniz Hacı amca. İnsan arkadaşlarıyla yemek yapıp yer, denize gider, sinemaya gider, bak şurdaki gençler gibi müzik yapar ne bileyim, dertleşir, *beraber* bir şey yapar yani. İnsan arkadaşlarına durmadan din ve sosyalizm ya da milliyetçilik mi anlatır? Sonra gelelim saygı kısmına. Bana göre saygı, sevmek yerine nefret etmeyi huy edinmiş modern insan uydurması. Saygı diye bir şey yok ama siz birbirinizin fikirlerine tahammül etmenin adını saygı koymuşsunuz. Tahammül ediyorsunuz çünkü arkadaş değilsiniz. Arkadaşlarsa birbirini sever, farklı düşündüklerinde de ortaya çıkan şey...” Doğru kelimeyi bulmaya çalıştı.

“Hoşgörüdür.” Kelime seçiminden memnun kalarak kafasını öne doğru eğdi. “İyi dedim bak, yazın bir kenara. Sizde hoşgörü yok çünkü sevgi yok. Sizde sadece tahammül var çünkü birbirinize saygı duyduğunuzu sanıyorsunuz ama saygı duymak çok uyduruk bir kavram, yok öyle bir şey!”

Veysel buna hemen itiraz etti. “Olur mu öyle şey! Saygı diye bir şey var ve biz birbirimize saygı duyuyoruz.” Onaylanmak için Soner ve Ender’e baktı. Kafalarını salladıklarını görünce rahatladı.

Mecnun doğrudan sordu: “Öyle mi? Peki bana bir örnek verir misin? Sen Soner abiye nasıl saygı duyuyorsun?”

“Misal, ben şimdi Soner’in içki içmesine karışmıyorum ki. Sadece içki içmenin günah olduğunu anlatıyorum, bu benim vazifem. Her fikrine saygı duyuyorum. Niye benim gibi düşünmüyorsun diye kimseye bir şey yapmıyorum.”

Mecnun, “Ne yapmıyorsun mesela? Dövmüyorsun?” deyince herkes güldü.

Soner araya girdi. “Saygı diye bir şey var Mecnun, saçma konuşuyorsun. Mesela ben tarihteki bazı kişilere büyük saygı duyarım.”

“Hayranlıkla saygıyı karıştırıyor olmasın?”

Soner şöyle bir düşünüp inat etmemeye karar verirken, Ender konuya ulusalcı bir açıklık getirmek istedi. “Küçüklerle sevgi, büyüklerle saygı duyulur.”

Mecnun, “Tam tersi olsa adam olurduk zaten!” deyince yine herkes güldü. “Büyük sayılırmış! Bak bak, beş para etmez insanlara yaşça küçük olanlar muhalefet olmasın diye nasıl da güzel uydurmuşlar, büyüklerle saygıymış.”

Herkes bir süre kavramlar üzerine düşündükten sonra Veysel itiraz etti. “Sen demagoji yapıyorsun Mecnun. Saygı çok önemli bir kavram. Her türlü insan münasebetinin temelidir saygı. Sevgi de önemli tabii ama saygı olmadan olmaz.”

Ender araya girdi. “Biz birinin fikrine saygı duyan arkadaşlar değilsek, neden sık sık buraya gelip sohbet ediyoruz, deli miyiz biz?”

Mecnun ellerini kaldırdı. “Ooo, orda dur, orası dolu, deli olan benim,” deyince diğer masalarda gülüşmeler oldu. “Siz bazen her gün, bazen gün aşırı burada buluşan, buluştuktan sonra da birbirine kendi hayat görüşünü kabul ettirmeye çalışan tanıdıklarınız. Birbirinizi dinlediğinizi de hiç görmedim çünkü karşınızdaki insanın susmasını beklemek, o insanı dinlediğiniz anlamına gelmez.”

“Peki bu hangi anlama gelir?” diye sordu Soner.

“Konuşmak için sıranızı beklediğiniz anlamına gelir. Dinlemek başka bir şey... Dinlemenin içinde merak vardır, çok şahane bir ilgi vardır, karşındaki insanı anlamaya çalışmak vardır ama bunlar sevgiyle olacak şeyler, saygıyla işte sadece kendinizi kandırırsınız.”

Soner bakışlarıyla Veysel’den yardım isteyerek konuştu. “Biz birbirimizi dinleriz.” Hacı Veysel’in kafasını sallamasından güç bularak ekledi: “Her zaman dinleriz, herhalde bu kadar vakti boşa harcamıyoruz, birbirimizi anlamaya çalıştığımız için konuşuyoruz.”

Mecnun, “Peki bu nasıl bir mevzudur da yıllardır anlayamadınız bir türlü?” diye sorunca diğer masalardan bu kez kahkaha sesleri yükseldi.

Ender, Mecnun’a kal dediğine biraz pişman olmuştu. “Siyaset konuşuyoruz da ondan! Siyasetin tabiatı böyle! Hemen anlaşma sağlanamaz. Dünya görüşlerimiz tamamen farklı.”

Mecnun gülümsedi. “Ender abi, sizin anlayamama sebebiniz, dünya görüşlerinizin farklı olmasından falan değil. Siz farklılıklarınızı değil, aynı olduğunuz konuları inceleyediniz şimdiye bütün anlaşmazlıklarınızı çözerdiniz. Güven bana, ne dediğimi çok iyi biliyorum. Hayata bakışınız, yani hayata karşı ne tavırda olduğunuz, hayatınız tamamen aynı.”

Bu Hacı Veysel’in kabul edebileceği bir tespit değildi. “Dünya görüşü başka olan insanların hayata tavrı yahut hayatı nasıl aynı olabilir ki? Olur mu öyle şey? Ben beş vakit namaz kılan bir adamım, Soner’in alnı ise secde görmemiş.” Ona dönüp ekledi: “Kınamak için söylemiyorum. Farkın altını çizdim.”

Soner başını hafifçe eğdi. “Doğru söylüyorsun. Benim öbür dünyayla işim yok, ben burayı çözmeye çalışıyorum, farklıyız.” Mecnun’a sordu: “Evet, açıkla bakalım hayata tavrımız nasıl aynı olabilir?”

“Açıklayayım hemen. Biriniz namaz kılıp biriniz hiç kılmayınca çok farklı insanlar olmuyorsunuz. Biraz önce üçünüz de bir güzel kadınlarınızı çekiştirmediniz mi? Yok hastalanıp çarşıya çıkmayınca masraf olmuyormuş, çok harcıyorlar demediniz mi?”

Soner cevap verdi. “Dedik!”

“Bu konuda hemfikir olmadınız mı?”

Hacı Veysel başını salladı. “Olduk! Gerçek bu! Her konuda ayrı düşmek şart değil. Kadınlar ekonomiden anlamıyor.”

Mecnun yüzünü buruşturdu. “Ha yani, dünden kalan pilavla bugün çorba yapan kadınlar ekonomiden anlamıyor ama hayatında mutfağa girip yemek pişirmemiş olan sizler ekonomiden anlıyorsunuz, öyle mi?” deyince diğer masalardan bir kahkaha daha koptu.

Daha önce defalarca ve övünerek hayatta hiç yemek yapmadıklarını söylediklerinden, önce üçü de sessiz kaldı, sonra Ender konuyu netleştirmek istedi. “İyi de yemek yapmanın siyasetle, ekonomiyle ne ilgisi var?”

Mecnun sandalyeye oturdu. “Şöyle bir ilgisi var. Siyaset insan için yapılırdır. İnsanın daha rahat yaşaması için yapılması lazım en azından. Bunun için ilk şart hayatı bilmek. Siz de bu ülkedeki pek çok erkek gibi hayatı hazır yaşayan insanlarsınız. Mesleğinizden başka hayata koyduğunuz bir emek yok. Yemek yapmıyorsunuz, tuvalet temizlemiyorsunuz, çamaşırlarınızı hep kadınlarınız yıkıyor, size de buraya gelip lak lak yapmak kalıyor. Sağcısının evine git aynı, solcusunun evine git aynı, ne anladım ben bu işten?”

Veysel için bu konu netti. “Erkeğin ve kadının vazifeleri başkadır.”

Mecnun onu onayladı. “İşte ben de onu diyorum. Hadi sen muhafazakârsın, kadın kocasına hizmet edecek görüşünü dine dayandırıyor. Soner abi güya sosyalist, işçiden emekçiden eşitlikten bahsediyor. Ender abi insan hakkından, ilerlemeden bahsediyor. Hayatlarınıza bakalım, kadınlara bakışınız, onlardan beklentiniz aynı, birbirinizden ne farkınız var? Kadınlar her işi hallediyor, hayatınızı sürdürmeniz için gereken emek onlardan, siz de gidip kazandığınız parayı ‘kendi’ paranız gibi gören er kişilersiniz. Farkınız ne? Siz onu söyleyin bana.”

Ender konuyu kapamak istedi. “Bu ev düzeni Mecnun, bunun siyasetle ne ilgisi var yahu?”

Mecnun itiraz etti. “Bizzat sorun bu işte! Nasıl olur da farklı dünya görüşündeki erkeklerin aynı şekilde ev düzeni olur? Yaşamsal işlerinizi hep başkası yapıyor, sorun burda yatıyor! Yaşamsal işlerin ne olduğunu bilmeyen insanlar, yaşama dair sorunlara nasıl fikir üretir? Ancak laf üretiyorsunuz. Hayır yani meclistekiler de aynı sizin gibi ama onlar nemalanıyor, siz de o da yok. Yıllar evvel ezberlediğiniz ve milim değiştiremediğiniz ideolojilerinizi yanınıza alıp geliyor, burda insan hakkından, işçi hakkından, kul hakkından bahsediyorsunuz, bugün iyi konuştum diye kendinizi mutlu edip evinize dönüyorsunuz. Zaten birbirinizi anlamak için değil, üste çıkmak için konuşuyorsunuz. Zihin tatminlerinizle, mutlu küçük dünyanıza geri dönüyorsunuz. Bu şekilde hangi sorun çözülür? Bu ülkenin, hatta dünyanın en önemli sorunlarından biri, erkekle kadının bir hayatı nasıl paylaştığıyla ilgili ve siz onca teorik bilgiye rağmen, daha bunu bile göremiyorsunuz. Ve sizin nasıl yaşadığınız, ülkedeki ya da dünyadaki sorunların asıl sebebi, bunu bi zahmet görün artık!”

Soner etkili bir şeyler söylemek istedi. “Sen de iyice feminist kesildin başımıza! Yani şimdi ben yemek yapmıyorum diye okuduğum yüzlerce kitabın hiçbir anlamı olmuyor, öyle mi?”

Mecnun omzunu silkti. “Benim için yok. Zaten siz yüzlerce kitap da okumuyorsunuz. Konusu aynı olunca tek bir kitap sayılır o. Hayata dair de değil okuduklarınız, hep teori hep teori. Buraya geldiğinizde ne söyleyeceğiniz zaten belli, birbirinizin ne söyleyeceğini de üç aşağı beş yukarı biliyorsunuz, sonra da bana birbirinizi dinlemekten bahsediyorsunuz! Yalansa yalan deyin!”

Bir sessizlik oldu. Soner bu saptamaya içerlemişti. Biraz alaycı bir ses tonuyla sordu: “Söyle bakalım sen en son ne okudun? Hayata dair?”

“Bu sabah internette fillerle ilgili uzuuun bir yazı okudum, bir sürü de şey öğrendim.”

Ender konuyu siyasete çekmeye kararlıydı. “Yani yine inat ettin. Memleket meselelerine girmemek için neler neler dedin be Mecnun!”

Mecnun güldü ve makineli tüfek gibi konuştu. “Memleketin meselesine parmak basıyorum, hâlâ görmezden geliyorsunuz! Memleketin meselesi bu! İnsanlar lafla peynir gemisi yürütüyor diyorum, söylediklerini hayatına koymuyor diyorum. Hazırcısınız diyorum. Siyaset siyaset siyaset! Hayatı bilmiyorsunuz, durmadan teorik siyaset konuşuyorsunuz, bir başladınız mı çekilmeyi bilmiyorsunuz diyorum. Bak parti liderlerine bir tane genç var mı, varsa yoksa yaşlılar! Birbirine empati yok, sempati hiç yok! Bayat, ne bayatı, küflenmiş görüşleriyle her zaman bağıra bağıra konuşan yaşlılar ortada! Bi çekilin artık ya! Hayır bu ülke değişse size ne faydası var? Lafa gelince ülkenin geleceği gençler ama siyaset yapmaya gelince hep siz hep siz! Gelecek şurda oturan, sırf neşeli oldukları için saygısız bulduğunuz hoşlanmadığınız gençler, gelecek benim, siz hepimiz geçmişsiniz,” deyince bir kahkaha daha koptu.

Soner hafifçe gülümseyerek, “Siyaset tecrübe ister, örgütlenme ister. Tecrübe olmadan siyaset işte senin yaptığın gibi olur. Mecnunizmmiş! Yazarsın tişörtün arkasına HESLERE HAYIR! diye, sonra da gidersin Gündoğdu Meydanı’na senden başka kimse olmaz, öyle kendi kendine iki saat dolaşırsın,” deyince bu sefer herkes Mecnun’un o halini hatırlayıp güldü.

Adam gülerken başını salladı. “İşte herkes bir gün örgütsüz mörgütsüz benim gibi kendiliğinden tişörtlerine yazıp meydanlara çıkınca değişecek her şey, ah bunu bir anlasanız!”

Soner directti. “Öyle bir şey olmaz Mecnun!”

“Olur veya olmaz ama olması gereken o!”

